

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA

PRIJEDLOG

ZAKON O ZAPOŠLJAVANJU STRANACA

Sarajevo, juni 2012. godine

ZAKON O ZAPOŠLJAVANJU STRANACA

I- OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

(1) Ovim zakonom uređuju se uvjeti, način i postupak zapošljavanja stranih državljana i osoba bez državljanstva u Federaciji Bosne i Hercegovine, izuzeci od izdavanja radne dozvole, prestanak važenja radne dozvole, vođenje evidencija o izdatim radnim dozvolama i druga pitanja od značaja za zapošljavanje stranaca.

(2) Strancem u smislu stava (1) ovog člana, smatra se svaka osoba koja nema državljanstvo Bosne i Hercegovine, ili osoba bez državljanstva.

Član 2.

Zaposlenjem, u smislu ovog zakona, smatra se zasnivanje radnog odnosa na određeno vrijeme na osnovu ugovora o radu, kao i radno angažovanje na osnovu ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova.

Član 3.

(1) Poslodavcem u smislu ovog zakona smatra se pravna ili fizička osoba koja obavlja privrednu ili drugu djelatnost i zapošljava strance na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu : Federacija).

(2) Obrtnik i osoba koja obavlja srodnu djelatnost, u smislu Zakona o obrtu i srodnim djelatnostima („Službene novine Federacije BiH“, br.35/09 i 42/11), jeste fizička osoba koja obavlja djelatnost u svoje ime i za svoj račun, a pritom se može koristiti i radom drugih osoba sa kojima je u obavezi zaključiti ugovor o radu u skladu sa Zakonom o radu i kolektivnim ugovorom.

Član 4.

Stranci na osnovu ovog zakona ne mogu biti stavljeni u nepovoljniji položaj na osnovu spola, spolnog opredjelenja, bračnog stanja, porodičnih obaveza, starosti, trudnoće, jezika, vjere, političkog i drugog mišljenja, nacionalne pripadnosti, socijalnog porijekla, imovnog stanja, rođenja, rase, boje kože ili nekog drugog ličnog svojstva.

Član 5.

Izrazi koji se koriste u ovom zakonu, a imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

Član 6.

Stranci zaposleni kod domaćih pravnih i fizičkih osoba imaju ista prava, obaveze i odgovornosti kao i zaposleni državljan Federacije, u skladu sa propisima o radu i zapošljavanju, kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu, ako međunarodnim sporazumima nije drugačije određeno.

II- UVJETI ZA ZAPOŠLJAVANJE

1. Radna dozvola

Član 7.

(1) Pored općih uvjeta utvrđenih zakonom, kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu, stranac mora posjedovati i radnu dozvolu za zaključivanje ugovora u skladu sa članom 2. ovog zakona.

(2) Radnu dozvolu za zaključivanje ugovora o radu i ugovora o privremenim i povremenim poslovima sa strancem, na zahtjev poslodavca koji ga zapošljava izdaje kantonalna služba za zapošljavanje prema sjedištu poslodavca (u daljem tekstu: kantonalna služba), uz odobrenje Federalnog zavoda za zapošljavanje.

(3) Kantonalna služba koja je izdala radnu dozvolu dužna je odmah jedan primjerak radne dozvole dostaviti nadležnoj službi za poslove sa strancima Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine.

Član 8.

(1) Radna dozvola je osnov za zaključenje ugovora o radu ili ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova.

(2) U skladu sa utvrđenom kvotom radnih dozvola u Federaciji, a na osnovu zahtjeva poslodavca, radnu dozvolu za zaključivanje ugovora o radu ili ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova, u formi rješenja, izdaje nadležna kantonalna služba.

(3) Radne dozvole utvrđene godišnjom kvotom izdaju se prvo za produženje već izdatih radnih dozvola, a zatim za novo zapošljavanje.

(4) Zahtjev za produženje radne dozvole poslodavac je dužan da podnese u roku od 30 dana prije isteka njenog važenja.

(5) Protiv rješenja iz stava (2) ovog člana, može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike (u daljem tekstu: Federalno ministarstvo) u roku od 8 dana od dana prijema rješenja.

(6) Federalno ministarstvo dužno je donijeti rješenje po žalbi, u roku od 15 dana od dana njenog podnošenja.

(7) Rješenje federalnog ministarstva je konačno i protiv njega se ne može pokrenuti upravni spor.

Član 9.

(1) Uz zahtjev za izdavanje radne dozvole poslodavac je dužan priložiti:

- izvod iz relevantnog registra nadležnog suda ili rješenje o registraciji za obavljanje djelatnosti izdato od strane nadležnog organa u skladu sa Zakonom o obrtu i srodnim djelatnostima;
- podatke o strancu kojeg namjerava zaposliti u smislu člana 2. ovog zakona a naročito: ime i prezime, imena i prezimena roditelja, datum rođenja, spol, mjesto prebivališta i adresu stanovanja u zemlji porijekla, broj, datum i mjesto izdavanja važeće putne isprave;
- podatke o radnom mjestu ili vrsti posla, te uvjetima rada;
- dokaz banke kod koje poslodavac ima račun o solventnosti ;
- dokaz o izmirenim poreskim obavezama i uplaćenim doprinosima za sve zaposlene uključujući i stranca u slučaju produženja radne dozvole;
- obrazloženje o opravdanosti zapošljavanja stranca, vrstu stručne spreme i stručnih znanja i kvalifikacija koje se traže za obavljanje tog posla i
- ovjeren prijevod diplome o stručnoj spremi na jednom od jezika u službenoj upotrebi u Federaciji.

(2) Ukoliko stranac koji namjerava registrirati obrt podnosi zahtjev za izdavanje radne dozvole uz zahtjev je dužan priložiti:

- rješenje o odobravanju obavljanja obrta stranom državljaninu;
- ovjeren prijevod putne isprave ili drugog identifikacionog dokumenta;
- ovjeren prijevod diplome o stručnoj spremi na jednom od jezika u službenoj upotrebi u Federaciji.

Član 10.

(1) Ugovor o radu ili ugovor o obavljanju privremenih i povremenih poslova sa strancem poslodavac ne može zaključiti prije nego što je strancu odobren privremeni boravak u skladu sa zakonom.

(2) Stranac ne može početi raditi u Federaciji na osnovu radne dozvole, prije nego što mu je odobren privremeni boravak.

III - NAČIN I POSTUPAK ZAPOŠLJAVANJA

Član 11.

(1) Kantonalna služba ne može izdati radnu dozvolu strancu ukoliko se na evidenciji nezaposlenih, prema sjedištu poslodavca, nalazi nezaposlena osoba koja ispunjava uvjete u skladu sa zahtjevom za izdavanje radne dozvole, osim u slučaju kada nezaposlena osoba odbije zaposlenje.

(2) Izuzetno, strancu koji želi zasnovati radni odnos, a na teritoriji Federacije je osnivač ili suosnivač privrednog društva, član uprave, član nadzornog odbora ili ključno osoblje utvrđeno aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova društva u većinskom vlasništvu, strane pravne ili fizičke osobe, kao i strancu registriranom za obavljanje obrta, kantonalna služba će izdati radnu dozvolu, bez obzira da li se na evidenciji nezaposlenih, nalaze osobe koje ispunjavaju uvjete koji su navedeni u zahtjevu za izdavanje radne dozvole.

(3) U slučaju kada zahtjev za izdavanje radne dozvole podnosi stranac iz stava (2) ovog člana postupak izdavanja radne dozvole okončat će se najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.

(4) Stranci koji obavljaju volonterski rad u humanitarnim organizacijama, udruženjima građana ili fondacijama, oslobođeni su obaveze pribavljanja radne dozvole.

Član 12.

(1) Na osnovu radne dozvole stranac može raditi samo na onom radnom mjestu ili na onoj vrsti poslova za čije je obavljanje radna dozvola izdata, te na osnovu koje je strancu odobren privremeni boravak.

(2) Radna dozvola izdata po zahtjevu jednog poslodavca ne može se prenositi na drugog poslodavca, niti se može koristiti duže od vremena za koje je radna dozvola izdata.

Član 13.

(1) Radna dozvola izdaje se na period koji je tri mjeseca kraći od vremena važenja putne isprave.

(2) Radna dozvola ne može se izdati sa rokom važenja dužim od jedne godine.

IV - KVOTA RADNIH DOZVOLA

Član 14.

(1) Na osnovu potrebe za zapošljavanjem stranca u Federaciji, Federalni zavod za zapošljavanje putem Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine podnosi

Ministarstvu civilnih poslova Bosne i Hercegovine podatke o broju potrebnih radnih dozvola za strance, prema stepenu i vrsti obrazovanja, odnosno kvalifikacija i stručnosti.

(2) Prednost pri izdavanju radnih dozvola imaju stranci koji već imaju odobren privremeni boravak u Bosni i Hercegovini po osnovu spajanja porodice sa strancem s odobrenim privremenim boravkom.

Član 15.

(1) Radna dozvola može se izdati nezavisno od utvrđene godišnje kvote radnih dozvola u sljedećim slučajevima:

a) strancu koji ima obrazovanje koje odgovara visokom obrazovanju, završenom postdiplomskom ili doktorskom studiju u Federaciji,

b) strancu čiji se rad u Federaciji zasniva na međunarodnom sporazumu,

c) strancu koji obavlja ključne poslove u poslovnom subjektu, a koji nije izuzet od potrebe posjedovanja radne dozvole na osnovu međunarodnog sporazuma,

d) učiteljima ili nastavnicima koji izvode ili pomažu u nastavi u obrazovnim ustanovama, zbog svog specifičnog znanja,

e) profesionalnim sportistima ili sportskim radnicima koji na osnovu valjano zaključenog ugovora rade u Federaciji,

f) strancu koji je u bračnoj ili vanbračnoj zajednici sa strancem s odobrenim stalnim boravkom u Bosni i Hercegovini ili je dijete stranca s odobrenim stalnim boravkom u Bosni i Hercegovini.

(2) U slučaju iz stava (1) tačka a) ovog člana u postupku donošenja odobrenja službena osoba Federalnog zavoda za zapošljavanje vrši provjeru da li na evidencijama nezaposlenih u Federaciji ima osoba koje ispunjavaju uvjete koje zahtijeva poslodavac za zaključenje ugovora o radu ili ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova sa strancem.

(3) Odobrenje za izdavanje radne dozvole u slučaju iz stava (2) ovog člana izdat će se samo ukoliko nezaposlene osobe sa evidencije kantonalnih službi, van mjesta sjedišta poslodavca, ne prihvate ponuđeno zaposlenje.

1.Izuzeci od izdavanja radne dozvole

Član 16.

(1) Radnu dozvolu za rad u Federaciji ne moraju imati sljedeće kategorije stranaca :

a) ključne osobe koje se imenuju na pozicije članova nadzornog odbora pravne osobe sa sjedištem u Federaciji, osnovane kao privredno društvo u većinskom

vlasništvu strane pravne, odnosno fizičke osobe, ako imenovanje nema karakter radnog odnosa, niti rad na tim pozicijama traje duže od ukupno tri mjeseca godišnje;

b) osnivači privrednog društva, sa sjedištem u Federaciji koji u tom privrednom društvu, obavljaju određene poslove, ako takav rad nema karakter radnog odnosa, niti traje duže od ukupno tri mjeseca godišnje;

c) univerzitetskim profesorima koje visokoškolske ustanove u Federaciji angažuju za predavače, naučnici na naučnom ili stručnom usavršavanju, naučnici koji su predstavnici međunarodnih organizacija, te naučnici koji učestvuju u sprovođenju naučnoistraživačkih projekata važnih za Federaciju ;

d) stručnjaci, nastavnici i predavači stranih kulturnih i obrazovnih institucija, koji u Federaciji obavljaju stručni posao u okviru programa kulturne i obrazovne saradnje;

e) civilni i vojni službenici vlada drugih država koji u Federaciju dolaze da rade na osnovu ugovora o saradnji sa organima Bosne i Hercegovine;

f) članovi naučnih međunarodnih misija, koji obavljaju istraživanja u Federaciji, a koje je odobrilo Vijeće Ministara Bosne i Hercegovine;

g) predstavnici vjerskih zajednica registrovanih u Federaciji dok obavljaju posao koji je isključivo u vezi sa vjerskom službom;

h) strani dopisnici akreditovani u Federaciji ili izvještači stranih medija;

i) umjetnici i tehničko osoblje, odnosno autori i izvođači operskih, baletnih, dramskih i drugih pozorišnih priredbi ili koncertnih, likovnih i drugih kulturnih priredbi ili autori i izvođači u oblasti muzičke, muzičko-scenske, plesne i baletne umjetnosti, kao i prateće izvještačko, organizaciono i tehničko osoblje koje učestvuje u kulturnim radionicama, susretima i kolonijama, ako zbog toga u Bosni i Hercegovini ne borave duže od 30 dana neprekidno, niti duže od ukupno tri mjeseca godišnje sa prekidima;

j) stranci koji, na osnovu ugovora sa Vijećem ministara Bosne i Hercegovine, Ministarstvom odbrane Bosne i Hercegovine, Ministarstvom pravde Bosne i Hercegovine ili Ministarstvom sigurnosti Bosne i Hercegovine obavljaju poslove za potrebe odbrane, pravnog sistema ili sigurnosti države ili se stručno usavršavaju u tim oblastima;

k) stranci koji u Federaciju dolaze radi učešća na sportskim i šahovskim priredbama;

l) stručnjaci u oblasti zaštite kulturne baštine, bibliotekarstva i arhivističke djelatnosti, ako zbog toga u Bosni i Hercegovini ne borave duže od 30 dana neprekidno, ni duže od ukupno tri mjeseca godišnje sa prekidima;

m) stranci koje je uputio strani poslodavac, a koji omogućavaju stručno usavršavanje i obuku osobama zaposlenim kod fizičkih i pravnih osoba sa sjedištem u Federaciji, u trajanju od ukupno tri mjeseca godišnje;

n) stranci kojima je odobren privremeni boravak u svrhu stručnog usavršavanja ili obuke, ako njihovo stručno usavršavanje ne traje duže od ukupno tri mjeseca godišnje;

o) stranci koji obavljaju poslove u vezi sa isporukom, montažom i servisom mašina ili opreme, ako njihov rad ne traje duže od 30 dana neprekidno, niti duže od ukupno tri mjeseca godišnje sa prekidima;

p) stranci koji učestvuju na organiziranim naučnim, stručnim skupovima i seminarima;

r) stranci koji učestvuju na sajamskim ili izložbenim priredbama na kojima izlaže njihov poslodavac;

s) stranci zaposleni u cirkusima ili zabavnim parkovima, ako u Bosni i Hercegovini ne borave duže od tri mjeseca godišnje;

t) stranac sa kojim je državljanin Bosne i Hercegovine u braku ili vanbračnoj zajednici, ili je dijete državljanina Bosne i Hercegovine, ako ima odobren boravak u Bosni i Hercegovini;

u) stranci koji u Federaciji imaju status redovnog učenika ili studenta kada obavljaju poslove privremenog karaktera u skladu sa propisima koji regulišu takvo obavljanje poslova;

v) stranci kojima je u Bosni i Hercegovini odobrena međunarodna zaštita ili privremena zaštita i stranci s odobrenim stalnim boravkom u Bosni i Hercegovini .

(2) Kategorije stranaca iz stava (1) tač. i), l), m), o), r) i s) ovog člana smiju boraviti u Bosni i Hercegovini u svrhu rada samo ako imaju zaključeni valjan ugovor s fizičkom ili pravnom osobom koja je u Federaciji registrirana za obavljanje tih djelatnosti.

Član 17.

Stranci s odobrenim stalnim boravkom u Bosni i Hercegovini, stranci s odobrenom međunarodnom zaštitom i stranci s odobrenom privremenom zaštitom imaju pravo na rad u Federaciji kao i državljani Bosne i Hercegovine.

2. Prestanak važenja radne dozvole

Član 18.

(1) Radna dozvola prestaje da važi :

a) istekom roka na koji je izdata i u svakom slučaju istekom godine dana od dana izdavanja;

b) neodobravanjem, prestankom ili otkazom privremenog boravka u Bosni i Hercegovini;

c) prestankom i otkazom ugovora o radu ili ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova, kao i prestankom obavljanja obrta;

d) stavljanjem van snage radne dozvole.

(2) U slučajevima iz stava (1) tač. b), c) i d) ovog člana radna dozvola prestaje da važi sa danom konačnosti rješenja o prestanku važenja radne dozvole.

(3) O slučaju iz stava (1) tačka b) ovog člana služba za poslove sa strancima će najkasnije tokom istog radnog dana u kojem je donesena odluka, obavjestiti kantonalnu službu o neodobravanju, prestanku ili otkazu privremenog boravka.

(4) O slučaju iz stava (1) tač. a), c) i d) ovog člana kantonalna služba će najkasnije tokom istog radnog dana, obavjestiti službu za poslove sa strancima o isteku roka važenja radne dozvole, prestanku i otkazu ugovora o radu ili ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova i stavljanju van snage radne dozvole.

Član 19.

(1) Protiv rješenja o prestanku važenja radne dozvole, poslodavac ili stranac mogu izjaviti žalbu Federalnom ministarstvu u roku od 8 dana od dana prijema rješenja.

(2) O žalbi iz stava (1) ovog člana Federalno ministarstvo odlučuje u roku od 15 dana od njenog podnošenja, rješenjem koje je konačno i protiv njega se ne može pokrenuti upravni spor.

Član 20.

(1) Strancu koji je pravosnažno osuđen za krivično djelo za koje mu je izrečena kazna zatvora ili prekršajna sankcija, zaštitna mjera zabrane vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti, nadležna kantonalna služba će rješenjem staviti van snage važeću radnu dozvolu i u roku od tri dana dostaviti je poslodavcu kod koga je stranac zaposlen i Upravi za inspeksijske poslove Federacije.

(2) Protiv rješenja kantonalne službe o stavljanju van snage radne dozvole može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu u roku od 8 dana od dana prijema rješenja. Federalno ministarstvo je dužno da u roku od 15 dana donese odluku o žalbi. Rješenje Federalnog ministarstva je konačno i protiv njega se ne može pokrenuti upravni spor.

(3) Presudu ili rješenje iz stava (1) ovog člana nadležni sud dužan je dostaviti nadležnoj kantonalnoj službi.

(4) Osobi iz stava (1) ovog člana ne može se izdati nova radna dozvola prije isteka godine dana od dana oduzimanja radne dozvole.

Član 21.

(1) O izdatim radnim dozvolama kantonalne službe vode evidenciju u skladu sa Pravilnikom o evidencijama u oblasti zapošljavanja („Službene novine Federacije BiH“, broj 24/06).

(2) Federalni zavod za zapošljavanje vodi statističke evidencije o izdatim radnim dozvolama koje moraju biti javne i transparentne.

(3) Podaci o zaposlenim strancima u Federaciji moraju se razvrstavati po spolnoj strukturi u skladu sa propisima o ravnopravnosti spolova.

3. Stranci na koje se ne primjenjuje ovaj zakon

Član 22.

Odredbе ovog zakona ne primjenjuju se na stranca koji:

a) je član diplomatske misije, odnosno konzularnog ureda strane države ili član misije koja ima diplomatski status i kojem je izdata posebna iskaznica;

b) na osnovu međunarodnog ugovora ima privilegije i imunitete;

c) u Federaciji obavlja poslove na osnovu međunarodnog sporazuma o stručno tehničkoj pomoći koji Bosna i Hercegovina zaključi s drugom državom, međunarodnom organizacijom ili EU, ili provodi projekat u skladu s takvim međunarodnim sporazumom;

d) je direktor privrednog društva u većinskom vlasništvu strane pravne ili fizičke osobe;

e) je zaposlenik poslodavca sa sjedištem u drugoj državi sa kojom Bosna i Hercegovina ima zaključen ugovor o socijalnom osiguranju, a upućen je u Federaciju da za njega obavi poslove za period određen tim ugovorom.

4. Nadzor nad primjenom zakona

Član 23.

(1) Upravni nadzor nad primjenom ovog zakona i na osnovu njega donesenih propisa vrši Federalno ministarstvo.

(2) Nadzor nad primjenom ovog zakona i na osnovu njega donesenih propisa, obavlja federalni, odnosno kantonalni inspektor rada.

(3) Nadzor iz stava (2) ovog člana u privrednom društvu ili ustanovi od interesa za Federaciju vrši federalni inspektor rada, ako drugim zakonom nije drugačije određeno.

V- KAZNENE ODREDBE

Član 24.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj poslodavac – pravna osoba ako:

a) zaposli stranca bez radne dozvole,

b) sa strancem ne zaključi ugovor o radu ili ugovor o obavljanju privremenih i povremenih poslova u skladu sa članom 2. ovog zakona,

c) stranca rasporedi na poslove koji nisu u skladu sa radnom dozvolom i ugovorom o radu ili ugovorom o obavljanju privremenih i povremenih poslova, suprotno članu 12. stav (1) ovog zakona;

d) radnu dozvolu izdatu strancu, prenese na drugog poslodavca, suprotno članu 12. stav (2) ovog zakona i

e) strancu produži rad nakon prestanka važenja radne dozvole suprotno članu 13. stav (2) ovog zakona.

(2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se poslodavac – fizička osoba novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM.

(3) Poslodavcu koji je pravna osoba kao i poslodavcu koji je fizička osoba koji ponovi prekršaj iz stava (1) ovog člana, nadležna inspekcija rada može izreći mjeru zabrane obavljanja djelatnosti u trajanju do šest mjeseci.

(4) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se odgovorna osoba kod poslodavca koji je pravna osoba novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM.

VI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 25.

(1) Zahtjevi za izdavanje radne dozvole zaprimljeni prije stupanja na snagu ovog zakona, okončat će se po odredbama ovog zakona.

(2) Postupci za izdavanje radnih dozvola započeti prije stupanja na snagu ovog zakona, koji nisu okončani, okončat će se prema odredbama ovog zakona.

Član 26.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o zapošljavanju stranaca („Službene novine Federacije BiH“, broj 8/99).

Član 27.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

OBRAZLOŽENJE

Prijedloga zakona o zapošljavanju stranaca

I - USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o zapošljavanju stranaca sadržan je u odredbama člana IV.A.20.(1) d) u vezi sa članom III.2. e) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

Prema odredbi člana IV. A. 20.(1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nadležan je za donošenje zakona o vršenju funkcija federalne vlasti, a prema odredbi člana III.2.e) federalna vlast i kantoni nadležni su za socijalnu politiku.

II – RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakon o zapošljavanju stranaca u Federaciji Bosne i Hercegovine donesen je 1999. godine, a njegovim izmjenama i dopunama pristupilo se 2009. godine, radi usaglašavanja sa Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu, koji je donesen 2008. godine na nivou Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 36/08).

Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zapošljavanju stranaca u parlamentarnoj proceduri radi velikog broja primjedbi, nije dobio potrebnu većinu, pa se pristupilo izradi novog Zakona o zapošljavanju stranaca.

Odredbe Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu su pored propisivanja uvjeta za boravak i kretanje stranaca u Bosni i Hercegovini regulirale i pitanje kvota radnih dozvola, uvjete za izdavanje istih i postupak odobrenja boravka na teritoriji Bosne i Hercegovine kad je u pitanju rad stranca.

Pored toga, ovim zakonom je definirana obaveza službi za zapošljavanje, koje izdaju radne dozvole za strance na teritoriji entiteta, da o tome obavještavaju nadležne službe za poslove sa strancima Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine, kao i obaveza službi za poslove sa strancima da obavještavaju službe za zapošljavanje ukoliko je strancu otkazan boravak po nekom drugom osnovu.

Stupanjem na snagu ovog zakona određene odredbe Zakona o zapošljavanju u Federaciji BiH su u suprotnosti (koliziji) sa odredbama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu. To se, prije svega, odnosi na pitanje izdavanja radne dozvole i dozvole boravka.

III – OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

U poglavlju Osnovne odredbe, pored predmeta zakona, određene su definicije stranca, zaposlenja, poslodavca, obrtnika kao i ravnopravnosti stranaca sa državljanima Federacije BiH u pogledu prava, obaveza i odgovornosti. Propisana je i zabrana diskriminacije stranaca u odnosu na državljane BiH.

U poglavlju Uvjeti za zapošljavanje, pored općih uvjeta utvrđenih zakonom, kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu propisano je i da stranac mora imati radnu dozvolu, te obaveza dostave iste nakon izdavanja, Službi za poslove sa strancima Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine. **(Član 7.)**

Pored toga, u ovom poglavlju propisan je i postupak izdavanja radne dozvole, nadležni organi za donošenje rješenja i za rješavanje po žalbi, kao i popis relevantnih dokaza koje poslodavci i stranci obrtnici prilažu uz zahtjev za izdavanje radne dozvole. **(Čl. 8. i 9.)**

U poglavlju Način i postupak zapošljavanja regulirani su uvjeti pod kojima stranac može dobiti radnu dozvolu i izuzeće za neke kategorije stranaca. **(Član 11.)**

U poglavlju Kvota radnih dozvola, propisan je postupak dostavljanja podataka o broju potrebnih radnih dozvola za strance, izuzeci od utvrđene kvote u skladu sa Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu. **(Čl. 14. i 15.)**

U podnaslovu Izuzeci od izdavanja radne dozvole, taksativno su navedene kategorije stranaca koji za rad u Federaciji BiH ne moraju posjedovati radnu dozvolu uz propisane uvjete koji se odnose na njihov boravak u Federaciji BiH. **(Član 16.)**

U podnaslovu Prestanak važenja radne dozvole, određeni su razlozi zbog kojih radna dozvola prestaje da važi. Pored toga, propisan je postupak po žalbi, određen nadležni organ za rješavanje po žalbi, vođenje evidencija o izdatim radnim dozvolama. **(Čl. 18., 19., 20. i 21.)**

U podnaslovu Stranci na koje se ne primjenjuje ovaj zakon propisane su kategorije stranaca na koje se ne primjenjuje ovaj zakon. **(Član 22.)**

U podnaslovu Nadzor nad primjenom zakona propisano je da nadzor nad primjenom ovog zakona i na osnovu njega donesenih propisa obavlja federalni, odnosno kantonalni inspektor rada, a u privrednom društvu ili ustanovi od interesa za Federaciju vrši federalni inspektor rada, ako drugim zakonom nije drugačije određeno. **(Član 23.)**

U poglavlju Kaznene odredbe određene su kazne za kršenje odredbi ovog zakona u rasponu od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM za poslodavca –pravnu osobu i od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM za odgovornu osobu koja je kod poslodavca – pravne osobe i kazna za poslodavca-fizičku osobu u iznosu od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM. **(Član 24.)**

U poglavlju Prijelazne i završne odredbe propisana je primjena ovog zakona za sve postupke izdavanja radnih dozvola koji nisu okončani po odredbama važećeg zakona. **(Član 25.)**

IV- FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provedbu ovog Zakona nisu potrebna finansijska sredstva u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine.

USKLAĐENOST ZAKONA SA ZAKONODAVSTVOM EUROPSKE UNIJE

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike kao obrađivač Zakona o zapošljavanju stranaca imalo je u vidu obavezu postepenog usklađivanja zakona u Federaciji Bosne i Hercegovine sa zakonodavstvom Europske unije, tj. obaveza koje prizilaze iz Glave V- Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Poglavlja I - III glave V uređuju kretanje radnika, poslovni nastan, pružanje usluga, kretanje kapitala a odredbe tih poglavlja temelje se na načelima zabrane diskriminacije stranih državljana zaposlenih na teritoriju BiH na osnovu državljanstva, u pogledu radnih uslova, naknade za rad ili otpuštanja s radnog mjesta.

Državni Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu usklađen je sa zakonodavstvom EU u oblasti slobode kretanja radnika a posebno sa Direktivom 2004/58/EZ Europskog Parlamenta i Vijeća o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji o slobodi kretanja i boravka na teritoriju države članice, kojom se vrši izmjena i dopuna Uredbe (EEZ-a) broj 1612/68 i ukidanju određenih Direktiva, Uredbom Vijeća (EEZ-a) br.1612/68 od 15. oktobra 1968 o slobodi kretanja radnika u zajednici.

Kako su u tekstu Prijedloga zakona o zapošljavanju stranaca odredbe državnog zakona koje propisuju uvjete za zapošljavanje stranih državljana i izuzetke od posjedovanja radne dozvole prepisani, smatramo da uporedni prikaz usklađenosti ovog zakona sa direktivama i uredbama o slobodi kretanja radnika nije potreban.

Direktiva Vijeća 2000/78/EC od 27. novembra 2000. godine o uspostavi okvira za jednak tretman na području zapošljavanja i odabira zvanja, ugrađene su u Prijedlog zakona o zapošljavanju stranaca u **članu 4.** kojim je propisana zabrana diskriminacije za strane državljanke na osnovu spola, spolnog opredjelenja, bračnog stanja, porodičnih obaveza, starosti, trudnoće, jezika, vjere, političkog i drugog mišljenja, nacionalne pripadnosti, socijalnog porijekla, imovnog stanja, rođenja, rase, boje kože ili nekog drugog osobnog svojstva.

Zbog postojanja neodložne potrebe za donošenjem ovog zakona, koji će otkloniti koliziju između odredbi važećeg Zakona o zapošljavanju stranaca i odredbi već navedenog državnog zakona koje se prije svega odnose na pitanje izdavanja radne dozvole i dozvole boravka ovo ministarstvo u ovoj fazi a cilju bržeg donošenja zakona pristupilo je usaglašavanju istog sa državnim zakonom, koji je nakon što smo razmotrili tekst navedenih Direktiva u dobroj mjeri usaglašen sa istim.

Uz uvažavanje činjenice da je članom 3. stav 2. Uredbe o Uredu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za usklađenost sa propisima Europske unije - Prečišćen tekst („Službene novine Federacije BiH“, broj 49/07) propisana obaveza federalnim organima uprave da Uredu za zakonodavstvo i propise Evropske unije, zajedno sa normativnim aktima koji se predlažu dostave uporedni prikaz i ovjerenu izjavu o usklađenosti odredaba zakona koji kao obrađivač dostavljaju Vladi Federacije BiH, kao i mišljenja Ureda koji je ukazao ovom ministarstvu na tu obavezu, ovo ministarstvo iz naprijed navedenih razloga nije pristupilo izradi uporednog prikaza i izjave o usklađenosti.

* * *

Tekst Zakona o zapošljavanju stranaca razmatran je u formi nacrt na oba doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine.

Na 11. sjednici Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH održane 26.01.2012. godine donesen je zaključak kojim je utvrđeno da tekst Nacrta zakona može poslužiti kao osnova za izradu Prijedloga zakona i zadužen je predlagač da prilikom izrade Prijedloga zakona ima u vidu sve sugestije, primjedbe i prijedloge iznesene u raspravi, kao i one dostavljene u pisanoj formi.

Na nastavku 9. sjednice Doma naroda Parlamenta Federacije BiH održane 07.03.2012. godine donesen je zaključak kojim se prihvata Nacrt zakona o upošljavanju stranaca i smatra da može poslužiti kao osnov za izradu Prijedloga

zakona. Zadužen je predlagač da prilikom izrade Prijedloga zakona ima u vidu primjedbe, prijedloge i sugestije iznesene na sjednici Doma naroda.

Sugestije i primjedbe koje su prihvaćene

Prihvaćena je primjedba da se u članu 7. stav 1. radi preglednosti razdvoji u dva stava i da se u tekstu člana 7. precizira da radnu dozvolu na zahtjev poslodavca koji ga zapošljava izdaje kantonalna služba prema sjedištu poslodavca.

Prihvaćena je primjedba da se u članu 8. stav 1. precizira da je radna dozvola osnov za zaključivanje ugovora o radu.

Prihvaćena je primjedba da se u članu 11. stav 2. preciziraju izuzeci u kojima se radna dozvola može izdati strancu bez obzira što se na evidenciji nezaposlenih nalaze osobe koje ispunjavaju uvjete koje u zahtjevu za izdavanje radne dozvole traži poslodavac.

Prihvaćena je sugestija da se u članu 20. precizira pravo na žalbu, nadležni organ koji odlučuje po žalbi kao i konačnost takvog rješenja.

Prihvaćena je sugestija da se protiv rješenja donesenog po žalbi ne može pokrenuti upravni spor.

Sugestije i primjedbe koje su djelimično prihvaćene

Imajući u vidu sugestiju da se u članu 9. stav 2. briše, predlagač smatra da se u konkretnom slučaju ne radi o razlici između poslodavaca u pogledu obaveze prilaganja dokumentacije u postupku za izdavanje radne dozvole, nego o dva potpuno različita postupka. U stavu 1. ovog člana propisana je obaveza za poslodavce koji su već registrirani.

U stavu 2. ovog člana propisuje se obaveza za strance, fizičke osobe koji žele registrirati obrt ili sličnu djelatnost, koji prije izdavanja odobrenja za obavljanje obrta, moraju od nadležne službe za zapošljavanje zatražiti radnu dozvolu da bi uopšte mogli kao strani državljani registrirati obrt.

Sugestije koje nisu prihvaćene

Nije prihvaćena sugestija u vezi sa članom 7. u pogledu dileme oko nadležnosti Federalnog zavoda za zapošljavanje za davanje odobrenja prilikom izdavanja radne dozvole iz razloga što je ta obaveza propisana Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti neuposlenih osoba. Pored toga opravdanost ovakvog rješenje jsadržana je u nadležnosti Federalnog zavoda za zapošljavanje u pogledu utvrđivanja godišnje kvote radnih dozvola koje u BiH jedanput godišnje utvrđuje Vijeće ministara. Koordinacije između kantonalnih službi za zapošljavanje koje izdaju radne dozvole i pripremu prijedloga potreba o broju radnih dozvola za strance prema stepenu i vrsti obrazovanja, kvalifikacija ili stručnosti utvrđuje Federalni zavod za zapošljavanje.

Nije prihvaćena sugestija da se član 11. razradi tako da se osigura prioritet zapošljavanja neuposlenih osoba sa evidencije u Federaciji BiH, iz razloga što je intencija ovog zakona da se stranac može zaposliti samo u slučaju da neuposlena osoba iste kvalifikacije u Federaciji BiH odbije zaposlenje.

Nije prihvaćena sugestija da se u članu 13. produži vrijeme na koje se izdaje radna dozvola iz razloga usklađivanja ove odredbe za odredbama državnog Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu.